

Világ proletárjai egyesüljete!

XV. évfolyam

Czellédömölki, 1919. május 8.

36. szám.

KEMENESALJA

A CZELEDÖMÖLKI JÁRÁS SZOCIALISTA PART HIVATALOS LAPJA

Megjelen minden esztörtökön és vasárnap reggel.
Hírlétszám ára: Egész évre 16 korona, félévre 8 korona, negyedévre 4 korona.

Egyes szám ára
30 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Korona-szálloda, 3. számú szoba
ide intézendők a szellemi részt illető közlemények,
hirdetések és mindennemű pénzületek.

Ellenforradalmárok.

A nemzeti törekvéseket, a proletár állam nemesen megalkotott törvényességét megdönteni akarják a burzsoák labancái. A megfizetett ellenagítatórok mindent elkövetnek, hogy megdöntsék a proletár diktatúrát.

Szegyenteljes ezen aljas és pimasz eljárás, mert nem számolnak azon körülménnyel, hogy a nép nagy tömegét elnémitani többé nem lehet. Egy kis időre csak annyit érhetnek el, hogy a nagy nemzeti törekvésekre szegyent hoznak azért, hogy megfizetett munkájuk által címet szerezzenek a reakciónak, amelyet máskülönben is gyűlölt.

Ezek ellen határozottan lép fel a Tanácskormány és meg fogja torolni az aljas alattomos bujogatókon magát.

Szomorú eset, hogy éppen azok, kik látszólag mint vallották, azok tesznek szolgálatot a proletárokat elnyomni törekvő főuraknak, mert most már nem a nemzeti érdekeket öhajítják szem előtt tartani, hanem a pénz farizeusait, akik mint félelmetűsök elárulták azokat a szent törekvéseket, melyek a nemzetet egy igazi szabad jövőhöz vezetni öhajítják. Ebben az irányban sürgős intézkedések történtek. Nem szabad felhülnünk az ilyen könnyelmű kalandoroknak.

Vigyáznunk kell, hogy a főtört bízatosítuk olyan értelemben, hogy a tanácskormány rendeleteit tiszteletben tartjuk.

A kongrét eset, amely oly körülmönfont volt, utját tévesztette. Mindenkör lesz hatalma a tanácskormánynak, hogy ellensúlyozza a gaz árulók sknamunkáját. A következőképen kell beszámolnunk az eseményekkel.

Tegnapelőtt Ságón egy sárga hintó, illetve könnyű kocsi száguldott át fehér zászlóval. A kocsiban Kernya József és ennek felesége ült. Bölcs József kocsis a bakon foglalt helyet. A kihallgatás alapján, mely jegyzőkönyvileg lett meg erősítve, Bölcs József vallomása szerint Dobáról indultak ki, tehát az ellenforradalom szálai a vespéremmel veit Devescserbe vezetnek, ahonnan az ellenagítató kündült. Ezen ellenforradalmi lázban Nagypirith, Kispirith, Nagyalásony községek is tevékeny részt vettek. Bölcs József kocsis vallomása az, hogy életlék az ellentorradalmat, Pollák Dezső, a czellédömölki járás polgárai megbízottja, sürgős intézkedésére az ostffyasszonyfai vörös őrség kivonult és a fentnevezett községeket azonnal lefegyverezve, a főkomposokat letartóztatni volt kénytelen. Kernya Józsefet és feleségét, ugyszintén Bölcs József kocsisat, a vallomásuk alapján előzetesen letartóztatta és internáltatni volt kénytelen a szombathelyi forradalmi törvényszék elé, ahol elnyerik méltó büntetésüket.

Nem mulaszthatjuk el, hogy ezen alkalommal tisztelettel meg ne emlékeznénk az ostffyasszonyfai vörös őrség derék viselkedéséről, ami a Tanácskormány iránti hűségének adta példás tanujelét.

Ha minden vörös őrség ilyen módon fog viselkedni, akkor a szabad magyar haza felépül és feltétlenül győzelem fogja koronázni a nagy esztét, melyet a Tanácskormány tűzött ki célul maga elé.

Kisgy János.

Árulók.

A burzsoázia, amely vakaságában rázúdította a világra a világháború katasztrófáját és ezzel átírta a saját hálalos ítéletét, most folytatja a rombolás munkáját, amit a munkáság belátása és emberies érzése ma vértelen tevématként akart az életben érvényesíteni.

Azt a kapitalizmust robbanásos tragédiákkal, vérral és könnyel teli összegyűjtéssel sűríti össze az a hadjárat,

amelyet a nemzetközi ellenforradalom indított a magyar tanácskörtársaság ellen, végeredményben nem lesz egyéb, mint végrehajtása annak a hálalos ítéletnek, amelyet a világháborúval mondott ki saját magára.

Azon már túl vagyunk, hogy a hasának fogalmával mit tett a burzsoázia, amely néhány héttel ezelőtt a területi integritás jelszavával tűzött játékokat. Magyar

urak hívták át az országba a csebeket, ök vezeték most a haza földjére a románokat, idegen imperialisták fegyveres erejével akarják leverni azt a társadalmi rendet, amelyet nem emberek egyéni elhatározása, hanem elháríthatlan gazdasági törvények hoztak létre.

Fogadjuk el valóságként, amit a magyar burzsoák akarnak, vegyük úgy, hogy az általuk vezeték idegen haderőknek sikerül Magyarországot elfoglalniok, sikerül-e nekik azokat az okokat, amelyek a régi gazdasági rendet lehetedenne teszik, szintén leverni, az idegeneket vezető magyar urak vissza tudják-e szerezni patronásaitól a román, cseh és szerb burzsoáziától az ezek által elragadott területeket, amelyek az iparnak nyers anyagát szolgálták? Ki tudják-e fizetni az ország sohasem sejtett nagyságúra növekedett államadóságait? Elő tudják-e teremteni az ország megmentéséhez szükséges összegeket?

Es miféle eszközeik vannak arra, hogy a termelés ujjkáját megindítsák? A területében felére nyíralt és lakosságának a háboru áldozatai és nyomora által felére redukált munkabírásu Magyarországnak 1 és félszer annyi az államadósága, mint amennyi adósága a hájdani, békebeli magyarországnak volt.

A háboru utáni Magyarországnak nincs egyéb vasuti vonala, nincs lokomotívja, nincs vasuti kocsiai, nincsenek hajói, nincsenek gépei, nincs állatállománya, egyáltalán nincs semmije, amivel a termelést megindíthatná, hol az a haderő, amely mindezeket előteremti?

Tisza István kormányozhatók a szuronyok erejével, mert akkor meg volt mindaz, ami most már nincs meg, de hogy akarnak most itt kormányozni a magyar urak?

Tudjuk, hogy a burzsoázia gondolatában benne él az állami csőd terve azaz a providenciális bölcsességgel, amely a magyar „történelmi osztályok” vissza politikáját mindenkor jellemezte, azt mondják, hogy „egyszerűen nem fizetünk hadiadóságot” vissza.

Minden-bank, minden vállalat tehát a termelési eszközök minden egyes magántulajdonosa elvesztette ezzel a vagyont, a kereskedelmi banknak is 150 millió korona az alapítókéje és másfél milliárdnyi a hadikölcsön érdekeltisége, megmaradhat-e a kereskedelmi bank egy óráig is, ha az alapítókéjének tiszteresét kitevő kintlévősége egyszerre semmivé válik, aminthogy belebukik ebbe a többi nagy és kicsiny bank es velük bukna az adósi és velük bukna a hitelezők, megindítva a termelő munkát és keresetnélküliek. Magyarország munkássága a félelmetes nyomor, kétségbeesés és elkeseredés olyan anarchiája következik be ezzel, amelyet a legizébb fantázia sem tud elképzelni.

A kommunista állam amely kezébe vette a termelési eszközeit, elmondhatja, hogy ezt vagy azt teszi az államadósággal, mert az ő szempontjából az államcsőd kérdése már nem a termelés, hanem a politika kérdése. A kommunizmus azt teszi az államadósággal, amit jónak lát, de az nem befolyásolja annak

a lehetőségét, hogy a termelő munkát az adott körülménynek megfelelően megindítsa és legjobb belátása szerint folytassa.

A burzsoázia most idegen segítséggel akarja lehetetlenné tenni a kommunizmust, az egyedül lehetséges tényezőt, amely az országot abból a katasztrófából kivezetheti, amelybe a háború sodorta szerencsétlenek, akik aztán bosszúvágyuktól nem látnak és azt sem tudják, hogy mit osekkszenek, ha árulásuk sikerrel járna, akkor a milliók nyomorán, kétségbeesésén és elkeseredésén keresztül megink csak ide kerülneek vissza, ahol most vannak: a kommunhoz.

Ez a visszatérés azonban, ha árulásukat véghez viszik, már nemcsak osztály, hanem egyéni katasztrófájuk is lesz a véraldozat, amelyet a munkásságra rónak, szörnyű vetés, amelyet majd ők fognak learatni. Ők gyűlölségnek és bosszúnak magvetői az idegent vezető burzsoák.

Magyar.

Egy délelőtt a forrongó városházán.

Nem forradalomról van ez, kedves elvtárs: csak egy a szokottnál zajosabb tömegről és annak meg zajosabb hangulatáról. Még a múlt héten történt, amikor Szántó elvtárs diplomatikus hangon jelentette ki a pergő doboz mellett, hogy: Közhírre tétetik, hogy a tej szintén jegyre méretik. Másodszor: Azok a bizonyos gördők még bizonyosabb határidő alatt feltételül, de éjjeli órákban kitisztítandók.

Kíváncsi voltam, hogy és mint történik az a tejjegy-kiosztás Csellődombokon, barfokmentem a városházára. Azaz csak akartam fölmenni. Az emeletre csak fölöttem valahogy, a lépcsőket teljesen ellepő tarka kőörség között. Hanem astán? Mibém áll egy vörösrög (régi, gyerekkor. pajtásom, de nem ismer meg) és azt mondja — dehogyan mondja — kiálta: — Nem lehet!

Közban veszekedik egy elvtársam:

— Minek hazudik? Azt mondta, hogy a jegyző urhoz akar menni és tejjegyért volt. Mit gondol, magának extra jár?

No, — gondoltam magamban — ide se jutok be ilyen szigorú ajtóval mellett.

— Hát elvtárs, én olyan újságíróféle volnék, talán bemehetnék?

— Nem tudom, mit írna az újságha arról a tejedőlaról? Mindégik kap egy blokkot és hasamagy. Az meg nem újság.

Valaki a sorból növegem szólit. Az én vörösöm nagy szemekkel néz rám és aszongya:

— Szervusz, hát!

— A tényleg, csak ki járhatlak próbálni, milyen igazságos vagy, azért nem szóltam.

Bent nagy aparátással folyt a munka.

— Segítsen egy kicsit! — mondja Fenyvesi Bónsi elvtársam, mert sohase leszek ké-

Segítettem. Őt helyett tízen jöttek be egyszerre. Persze, nemcsak tejjegyért jöttek, hanem egyebekért is. Közben érdekes kis epizódokat figyelhettem meg.

— Tejet, nénikém, tejet?

— Nem kérem alázattal, — gerendát...

— Gerendát?

— Igen, kérem. Tetszik tudni, beszakadt a tej. Az Isten örizze, hogy egyen nem állt: bannunk. Mindig mondtam az uramnak, hogy csereje...

— Ja, nénikém, ha mindenki elmoudja a háza történetét, csakugyan sohase leszünk köz.

Megkapja a jegyet.

— Hát magának bácsikám, dehogyan kell egy-e?

— Azt már irattam. Hanem egy tej-blokkot tetszene irni.

— Hányan vannak?

— Hatan.

— Hízen maguk csak ötven vannak.

A bácsi savorba jön:

— No ja, igen, most ötven, de a jövő héten hazajön majd a nagyobbik lányom is.

— No majd ha itthon lesz, irunk annak is.

Ujabb csoport jön be.

— Egy-kis sót kérnék.

— Hízen kapott a múlt héten.

— Igen kaptam egy kicsit, de kétszer állítottam kenyeret és elfogyott.

— Elvtársam, maga nem vasutas?

— De igen, az uram az.

— Hohó, maguk itt nem kapnak, csak a szövetkezetnél.

— Jaj, Istenem, pedig már kölcsön is

De azért meggyuszak.

— Kezét csokolom! bucsuzik egy női menyecske Fenyvesi elvtársamtól.

— Negyven fillért kérek! Itt a persely mondja Kreiner elvtárs. Nagy kacagás és az asszonyaig pirulva árszki le a két huzat filléret a perselybe.

— Alászolgálja! — rohan föl Bimonty Bandi. — Elvtársak, egy kis jó jobb bort kérek, mert a betegek ettől még betegobbak lesznek.

— Leaz elvtárs, csak előbb 40 fillért kérnek.

Ujabb kacagás, melybe belevegült a déli haragszó, amire az érdekes epizódok fölött jó hangulatban a már-már majd kimondott "Alászolgálja" helyett én is. Éle napot mondtam.

Lenca Gosa.

Testvéri kötelesség.

Sokan vannak, kiknek agyát, gondolkozásait lenyűgözve tartja az emberiség több ezer éves fejlődésének története s nem jön arra a gondolatra, hogy ezen fejlődés tulajdonképpen nem a helyes irányban folyt le s nem tudja megérteni, nem tudja belátni, hogy az eddigi társadalmak, nemzetek nem a családból kiinduló testvéri szolidaritás megbecsülésén és megértésén épültek fel, hanem a családból kivált hatalmasok önző becsvágyán.

A természet ugyanis egyeztetet nagyobb erővel és ésszel ruházott fel az állat önzésére, elnyomásra, csak a saját kényelmükre s könnyű megélhetésükre használták s ez által lelérték a testvéri érzés nemes utjairól.

A testvéri szeretetet azt diktálja, hogyha valaki erős, védje a gyengét, ha valaki nagyvezű, tanítsa a tanulni vágyót és támogassa a nehéz felfogású, ha valaki szerencsésje, testi ereje vagy tudása által több létfenntartási eszközhöz jut, ossza meg azzal, aki önhibáján kívül nem képes megszerezni, s pedig azon legyen, hogy erejéből, tudásából, szerencséjéből kizsákmányoló tőket kovácsoljon a gyengébbek, szerencsétlenebbek rovására.

A kapitalizmus a testvéri érzésből kivetkőzött, de a kedvezőbb körülmények folytán izmosabb fizikammal, ravaszabb és fejlettebb ésszel felruházott emberek önző kapzsiságából keletkezett s miután azok ragadták a hatalmat a kezükbe, a társadalom az önzésen épült fel, nem pedig a szereteten.

Az elmúlt történelemben a kapitalizmus volt a társadalom mozgató ereje, amely a kizsákmányolt munkástömegekkel felépítette a maga egoista kul-

annya-törődött, amennyiben az a kapitalista érdekeket szolgálta s miután nem tekintette magához hasonló reknak, mert nem látta meg azok újszerű, rossz szemmel nézte azok kultúrskomját, hisz az a kapital esődjét jelentette volna.

A Tanácskormány szigorú rendelete, az utcán a csoportosulás tilos.

Hogy ez mennyire természetellenes volt, azt igazolták a mai fejlemények, mert amint az életben a természetellenes dolgok megboszulják magukat, úgy jöhetnek az emberiség több ezer éves fejlődésének, itt is be kellett következni a helytelen irányú haladás bukásának.

Amint a föld által nyújtott anyaghoz munkája révén mindenkinek jussa van, hogy tisztességesen élhesen, ép úgy természetadta anyagnak kell tekinteni az emberek — mint egyebek — fizikai erejét, vagy szellemi képességét, amikhez ugyancsak jussa van mindenkinek, mert ha egyik-másik nem bír elegendő erővel vagy tehetséggel, igénybe veheti a másik testi erejét, vagy szellemi tudását. Ennek azonban előfeltétele a testvéri szeretet, egyenlő megélhetési sors, hogy ne asoruljon senki embertársainak a kizsákmányolására.

Hogy ezen igazságot kidomborítsam, ismétlem, hogy a kényszerítő körülmények folytán gyengének született, illetve fejlődött embernek bizonyos szabályok mellett joga van a másik fejlettebb, izmosabb ember fizikai munkájára anélkül, hogy az erősebb embernek joga legyen azt a gyengét azért szolgálatá tenni; a tudatlan, vagy gyengébb fel fogással rendelkező embernek meghatározott keretekben joga van a nálánál eszebb, tanultabb, ember szellemi tudását igénybevenni anélkül, hogy a képzett embernek joga legyen azért becsapni, kihasználni és kizsákmányolni azt a hiszékeny-tudatlan embertársát.

Természetes, hogy elvet csak a a testvéri szereteten felépülő társadalomban is egyhez joga van úgy a fizikai, mint szellemi munkának, hogy az önzetlen munkájáért megbecsüljék, különben azok, akik érdekben kötelességévé lételet, hogy dolgozzék.

Ez ideig a munkának csak annyiban volt becsülete, amennyiben a kapitalizmus kizsákmányoló félnyét nem veszélyeztette, amelyek egy-egy leereszkedő vállveretésben vagy méhes madzagban nyilvánultak meg, mert hát szegény proletár, neked azzal is meg kellett elégedned krisztusi lürelmedben. De hát mit is várhattunk volna azon önző, dőlyös társadalomtól?

Végre megszűnt a kapitalizmus, ki kell törölni a lelkekből az önzést, mert csak úgy tudjuk beépíteni a szeretet társadalmát, amelyben dolgozni kell minden munkabíró embernek, akár testi, akár szellemi erővel anélkül, hogy önön munkáját bárki is a másik rovására felbecsülje, ellenben becsülje meg ki-ki a másik munkáját bárki is a másik munkáját megérdemlő testvéri szeretettel.

Az magától értetődik, hogy akinek bármely irányban jó és hasznos képességei vannak, annak emberi kötelessége, hogy azt érvényesítse embertársai érdekében, de nem a maga önző boldogulására. Ez úgy értelmezendő, hogy a természetadta emberi tulajdonságokat senki se akarja a másiknak rovására,

kizsákmányolására felhasználni, sőt ellenkezőleg testvéri kötelessége erejét, tudását az arra asoruló embertársával szeretetteljesen megosztani, vagyis közrebocsátani.

A testi és szellemi erők foglalkozási ágakban nyilvánulnak meg, de — ismételtel mondom — senkinek nincs joga a foglalkozását a másik foglalkozás elnyomására, kiuzsorázására folytatni, mert sohaem szabad szem elől tévesztetni azt az örök igazságot, hogy mindnyájan embernek születünk s az élethez mindnyájunknak egyformán joga van, bármiféle munkával keresi kenyerét, a fő az, hogy öntudatos akarattal önzetlennél dolgozzon s ha dolgozik, akkor költségség lehet a foglalkozási ágban, de nem lehet költségség a munka fogalmában.

Szóval dolgozó emberek lehetünk s nem kiváltságos, címek, rangok tulajdonosai, mert a munka egygyé, testvéreké fogja tenni a dolgozó emberiséget.

Tehát dolgozzunk s minden dolgozó embertársunkat tekintsük testvéreknek s akkor magától eltűnnek a válaszfalak, helyébe lép a becsület és szeretet.

Andalita Lajos.

Ágyudőrej.

I.

Ágyudőrej bűg a magyar határon,
Forradalom dúl az egész világon,
Millióknak vágya lángol szereszet,
Hirdeti a szabadságnak Istenét!

Jöjj el, jöjj el forradalmi győzelem
Hadd érezzük testünkben az ösért,
Ne legyen most a szívünkben félelem
Ne tőrjünk el nyomorgót és éhesőt.

A szabadság, szent szabadság kell nekünk,
Ere vágott nagyon régen a magyar.
Vesszen, aki törni készül ellenünk,
Vesszen, aki újra rabianót akar.

Ki lehet oly gyáva, aki halni vágy
Akkor, mikor élni kell egy azobb jövő?
Ki árulja el az igaz proletárt?
Ki óhajta imádni a temetőt?

Sentki, sentki, mert mi nekünk élni kell
A temető legyen csak a holtaké —
Ébredjen fel minden igaz proletár,
A rabbiincs maradjon a mulaké.

És amikor élni vágyunk jobb időt,
Bontsuk ki a vörös zászlót lángolon
Ajukunk sehajon ébredő dalt e-hasan
S imádjuk a szabadságot mind mohón!

Kégy János.

H I R E K.

A járási tanító-olvtársakhoz.

Szives tudomásukra adom kartársaimnak, hogy a fegyverengedélyekért a kérvény a vármegyei direktoriumnál van, amit megkérdezzek, azonnal azt fogom küldeni. Mégis azóta újabb igénybejelentések jöttek; ezáltal kérem kartársaimat, hogy ha valakinek még fegyverengedélyre szüksége volna s igényét még nálam nem jelentette, e hó 15-ig okvetlen jelentse, megemlíti fegyverének kaliberét, gyármányát,

célját s hogy egy vagy kétszövé-e. Az iskolák vezetőit kérem, hogy az esetleges személyváltásokról értesíteni sziveskedjenek. Minden iskola annyi betegség és balesetbiztosítási nyomtatványt kérjen a szombathelyi ker. munkásbiztosítási pénztárhoz, ahányan az illető iskolánál működnek. A szakszervezeti nyomtatványok megérkezése után a teendőkről külön fogom kartársaimat értesíteni. A rekvirálási napidíjak kifizetése ügyében nyomatékos megkeze- resés ment a közoktatásügyi népbiztos- hosz, remélhetőleg ez ügyben is fog hamarosan intézkedés történni. Addig is szives türelmet kér Barabás Ernő jár- tan. szakszerve elnök.

Májusi ünnep a vidéken. Egyháza- helye közeg kelkesen ünnepelte meg május elsejét. A környékbeli községek küldöttjei is részt vettek az egyházhelyi proletár ünnepen.

Magyargenesen is szépen sikerült május elsejét rendezett a proletár munkásság. Bobán lélekemelően szép ünnepély ke- zetésben tartották meg május elsejét.

Nagyaimonyiban a nagy naphoz méltóan ünnepeleik meg a munkás-napot.

Csöngén vörös zászló avatás volt. Székelyhíd Mihály elvtárs tartott szép beszédet. A zászlóavató alkalmával jótékonyan szeg- veretés is volt. A felhívításokért köszönetet nyilvánítja a rendezőség.

Tiroli önálló köztársaságra kiállotta ki 4-én több száz forradalmi szocialista, legin- kább vasutasok tüntetést tartottak a tarto- mánygyűlés épülete előtt és Tirolnak önálló szocialista köztársaságra való kikiáltását ha- tározták el.

Nagy gádzakhoz. Ismételtel felhívtnak Vasvármegye területén levő összes 100 hol- don felüli gazdaságok volt tulajdonosai, illetve bérlői vagy közeli, kik eddig még nem je- lentkeztek, legkésőbb e hó 10-ig a termelő szövetkezeti központnál Szombathelyen akár személyesen, akár írásban a következő ada- tokat szolgáltatassák be. A gazdaság neve, pontos címe, a birtok volt tulajdonosának neve és a gazdaság kiterjedése katasztrális holdakban. Ezen rendelet azonnal közlendő a járás területén levő összes 100 holdon felüli gazdaságokká. Termelő szövetkezet.

Propaganda szüntarulat Czellőmöl- kön, ma este 8 órakor a Griff szálloda ter- mében előadást tart egészen új műsorral. Ne tévesse össze a közönség a múlt napokban városunkban időző propaganda társulattal. Egészestől társulat új műsorral. A műsor a fővárosi asinházak és orfeumok határos szá- maiból vannak összeállítva. Readkivül érde- kes műsor.

Tánciskola jelentés. Kominek Antal budapesti okt. illem és tanótanár tudomásul adja az érdeklődőknek és a már beiratkozott növendékeinek, hogy a tánciskolákat ország- szerűe bizonyiatlan időre beazintették. A meg- nyitást e lapban közöljük. A beiratkozások tovább esztöszökhelők a Korona szálloda éttermében. A következő modern táncok ke- rülnek tanításra; Boston, Que-Step, Maxix-Crazilien, Fox troute, Rag-time (Reebtem) stb. Haladóknak külön kurzus a modern táncok tanításáról. Minden szerdán és vasárnap este vendégóra.

Nem minden fényképezési szemet szocializálnak. A fényképezés szocializ-álásról szóló 75. számú kormányrendelet rendelet felvilágosítást a belügyi népbiztos- ság feléretek elkerülése végett hangsúlyozza, hogy az sem lehet az összes fényképezési szemek köztulajdonba vételéről, hanem mind- össze három negy kiváló felszerelésű műtermet kívánunk közulajdonba venni.

